

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 1 lipca 2019 r.

Pozycja 135

POSTANOWIENIE

z dnia 11 lipca 2018 r.

Sygn. akt Ts 147/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 424⁸ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822) z art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 176 ust. 1 jak również z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji,

postanawia:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 24 lipca 2017 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący) wniósł o stwierdzenie, że art. 424⁸ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji, jak również niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 27 lipca 2016 r. (sygn. akt [...]) odrzucił skargę skarżącego o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego w K. z 8 kwietnia 2014 r. (sygn. akt [...]). W uzasadnieniu wskazał, że skarżący nie spełnił wszystkich wymogów wynikających z art. 424⁵ k.p.c. Stwierdzono, że skarżący nie uprawdopodobnił szkody wyrządzonej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy. Nie określił on w ogóle wartości szkody kwotowo i nie przedstawił żadnych wywodów, które wskazywałyby na jej rozmiar. Wobec powyższego na podstawie art. 424⁸ § 1 w zw. z art. 424⁵ §1 pkt 4 k.p.c. Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odrzuceniu skargi jako niedopuszczalnej.

Skarżący wniósł skargę konstytucyjną, w której kwestionuje konstytucyjność art. 424⁸ k.p.c. w zakresie, w jakim uniemożliwia zamierzającemu wnieść skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wniesienie środka zaskarżenia na postanowienie wydane w ramach wstępnej kontroli skargi skutkujące odrzuceniem skargi. Zarzuca niezgodność wskazanego przepisu z art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 176 ust. 1, jak również niezgodność z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 u.o.t.p. TK.

2. Skarżący uczynił przedmiotem zaskarżenia art. 424⁸ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155; dalej: k.p.c.) stanowiący, że Sąd Najwyższy odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, skargę wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 424⁵ § 1, jak również skargę z innych przyczyn niedopuszczalną. W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący doprecyzował, że kwestionuje wyżej wymieniony przepis w zakresie, w jakim uniemożliwia wniesienie środka zaskarżenia na postanowienie wydane w ramach wstępnej kontroli skargi skutkujące odrzuceniem skargi.

3. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie wnieść skargę w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1-4 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna powinna zawierać: określenie kwestionowanego przepisu, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji; wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego, i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone; uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy ze wskazaną wolnością lub prawem konstytucyjnym skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

4. Zdaniem skarżącego, procedura wstępnego badania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, skonstruowana w art. 424⁸ k.p.c., jest niekonstytucyjna, jako że Sąd Najwyższy ma prawo odrzucenia skargi w przypadku kiedy, jego zdaniem, nie spełnia ona wymagań ustawowych, a na postanowienie o odrzuceniu skargi nie służy środek odwoławczy. Skarżący podkreśla, że w obowiązującym stanie prawnym możliwość złożenia skargi ma charakter pozorny, gdyż jest limitowana *stricte* uznaniową decyzją sądu. Skarżący nadmienia, że nie mógł odwołać się od postanowienia Sądu Najwyższego z 27 lipca 2016 r. o odrzuceniu skargi, gdyż przepisy nie przewidują takiego rozwiązania proceduralnego. Zdaniem skarżącego, została przed nim zamknięta droga sądowa, gdy starał się o wynagrodzenie szkody wyrządzonej mu przez niezgodne z prawem działanie władzy publicznej, w ten sposób, że zasadność jego skargi nie mogła zostać oceniona w sposób instancyjny. Powyższe – zdaniem skarżącego wskazuje, że postępowanie w sprawie wstępnej kontroli skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia narusza standardy rzetelnej procedury sądowej w demokratycznym państwie prawa.

5. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego dla zbadania zgodności z Konstytucją przepisów zamykających drogę sądową bądź wykluczających (zdaniem skarżącego) dopuszczalność wniesienia do sądu określonego środka prawnego koniecz-

ne jest uprzednie uzyskanie orzeczenia w przedmiocie odrzucenia niedopuszczalnego z mocy prawa środka. Dopiero dysponując takim orzeczeniem, skarżący mógłby dochodzić stwierdzenia naruszenia prawa do sądu. Należy zwrócić uwagę na to, że o naruszeniu prawa podmiotowego uzasadniającego wystąpienie ze skargą konstytucyjną można mówić tylko wówczas, gdy spełnia ono kryterium aktualności. W związku z tym konieczne jest wykazanie, że naruszenie ma charakter aktualny, a nie potencjalny. Taka sytuacja nie ma miejsca w niniejszej sprawie. W oparciu o dołączone do skargi akta sprawy Trybunał stwierdza, że skarżący *de facto* nie dysponuje orzeczeniem, w którym sąd rozstrzygnąłby o prawie do zaskarżenia postanowienia Sądu Najwyższego z 27 lipca 2016 r. Skarżący kwestionuje brak możliwości wniesienia środka zaskarżenia na postanowienie Sądu Najwyższego wydane w ramach wstępnej kontroli skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem ostatecznego orzeczenia, choć sam nawet nie próbował wnieść takiego środka. Oznacza to, że sytuacja, w której skarżący upatruje naruszenia swoich praw podmiotowych wskazanych w skardze, nigdy nie nastąpiła.

W konsekwencji, zarzuty stawiane w skardze nie odnoszą się do dołączonego do skargi postanowienia Sądu Najwyższego, wskazanego jako ostateczne.

Trybunał zwraca też uwagę, że skarżący nie wykazał istnienia związku pomiędzy zarzucanym naruszeniem wskazanych w skardze wolności konstytucyjnych a postanowieniem Sądu Najwyższego.

W związku z powyższym Trybunał na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 53 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK odmawia nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

6. Trybunał podnosi, iż w złożonej skardze konstytucyjnej skarżący dużo miejsca poświęca na wyrażenie dezaprobaty w stosunku do samego postępowania sądu w jego sprawie. Podkreśla, że sąd dokonuje niewłaściwego zastosowania art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. wymagając od skarżącego *de facto* udowodnienia wyrządzenia szkody zamiast jej uprawdopodobnienia, co skarżący w swoim mniemaniu uczynił. Trybunał nie ma jednak kompetencji do badania zgodności z Konstytucją lub ustawami indywidualnych aktów stosowania prawa. Należy również podkreślić, że skarżący nie uczynił przedmiotem kontroli art. 424⁵ §1 pkt. 4 k.p.c., a sformułowane w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej zarzuty wobec postępowania Sądu Najwyższego nie mogą być przez Trybunał brane pod uwagę (zob. postanowienie TK z 20 lipca 2011 r., sygn. Ts 303/10, OTK ZU nr 6/B/2011, poz. 454).

7. Niezależnie od powyższego Trybunał zauważa, że jedynie § 1 zaskarżonego art. 424⁸ k.p.c. był podstawą wydania orzeczenia wskazanego jako orzeczenie w sprawie złożonej skargi konstytucyjnej. Nieprecyzyjne wskazanie podstawy prawnej orzeczenia stanowi uchybienie wobec wymogu stawianego przez art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK.

8. Na marginesie sprawy Trybunał stwierdza, że sporządzone przez skarżącego pełnomocnictwo dla radcy prawnego R.J. nie jest pełnomocnictwem szczególnym w rozumieniu art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p. TK. Do skutecznego wniesienia skargi konstytucyjnej nie jest wystarczające pełnomocnictwo do reprezentowania skarżącego w przedmiotowej sprawie, ale również pełnomocnictwo do sporządzania i złożenia skargi konstytucyjnej (zob. postanowienie TK z 17 listopada 2010 r., sygn. Ts 159/09 OTK ZU nr 1/B/2011, poz. 43).

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.